



## Kjære Levanger-beboer!

Riksantikvaren ønsker å frede store deler av Levanger sentrum som et unikt kulturmiljø og ta vare på bebyggelsen til glede for både nåværende og framtidige innbyggere.

Bebyggelsen i Levanger sentrum er særpreget og unik i nasjonal sammenheng, særlig trebygningene i sveitser- og jugendstil. I Midt-Norge finnes det i dag nesten ingen intakte trehusmiljøer fra perioden 1896-1904, men Levanger sentrum har bevart mye av særpreget som treby fra denne tiden. Levanger har langt tilbake i historien vært et møtested og markedsplass, og det er spor fra middelalderen i grunnen i sentrum.

18. mars inviterer vi til folkemøte i Levanger for å markere oppstarten av prosessen mot varig fredning av kulturmiljøet i Levanger sentrum. Vi ønsker oss stor medvirkning fra lokalsamfunnet i denne prosessen, særlig fra dere som bor i Levanger sentrum. Deres meninger og innspill er viktige for oss i vårt arbeid frem mot et endelig fredningsforslag.

Når et kulturmiljø fredes, er det for å ta vare på sammenhengen og helheten i miljøet. En kulturmiljøfredning omfatter utearealene og det utvendige av bygningene, ikke det innvendige. Fredningen i Levanger er den andre kulturmiljøfredningen innenfor et tett bymiljø i Norge – Birkelunden på Grünerløkka i Oslo var den første. En kulturmiljøfredning kan også utløse tilskudd fra Riksantikvaren, som kan dekke merkostnader i forbindelse med istandsetting av bygninger. Per i dag er seks kulturmiljøer vedtatt fredet i Norge. Det er altså et sjeldent, men verdifullt utvalg av kulturmiljøer som oppnår en slik status. En kulturmiljøfredning blir til slutt vedtatt av Kongen i statsråd.

Fredningen vil ikke være til hinder for etablering av ny næring eller endret bruk som ikke innebærer fysiske inngrep i strid med formålet med fredningen. Levanger sentrum skal videreføres som et levende bymiljø, med boliger, handel og annen næringsvirksomhet.

Fredningen av kulturmiljøet i Levanger sentrum åpner for nye muligheter til å skape et godt bomiljø og ny vekst.

Vi håper å møte flest mulig av dere på folkemøtet torsdag 18. mars, kl 18.30, på Festiviteten.

Mvh

**Jørn Holme**  
riksantikvar

Riksantikvaren og Levanger kommune inviterer til

# FOLKEMØTE

## OM OPPSTART AV KULTURMILJØFREDNING I LEVANGER

Hensikten med møtet er å fortelle om hvorfor byen er bevaringsverdig og hva en kulturmiljøfredning innebærer. På møtet kan eiere, beboere og alle andre som er interessert få informasjon, stille spørsmål og møte Riksantikvaren.

### Program

- Velkommen v/ordfører Robert Svarva, Levanger
- Kulturminner i byer og tettsteder som premiss for utvikling v/riksantikvar Jørn Holme
- Kulturminneverdiene i Levanger v/rådgiver Cornelis Horn Evensen,
- Byutvikling i Levanger fram til 1840 v/arkeolog og seksjonssjef Ingrid Smedstad
- Saksgang for fredningssaken og samarbeid med kommune og fylkeskommune v/seniorrådgiver Bård Langvandlien
- Regulerings sak v/rådgiver Cornelis Horn Evensen
- Spørsmål, diskusjon
- Oppsummering v/riksantikvar Jørn Holme

**VELKOMMEN TIL FOLKEMØTE!**

**Torsdag 18. mars kl 1830-2030**

**Festiviteten kulturhus og kino i Levanger**

**Arr: Riksantikvaren i samarbeid med Levanger kommune**



## Fakta om kulturmiljøfredning

**Et kulturmiljø kan fredes for å bevare området kulturhistoriske verdi. I Levanger er det planstrukturen og bygningene som utgjør dette miljøet. Det er bare bygningenes ytre som blir fredet. Totalt er seks kulturmiljøer fredet i Norge.**

### Hva betyr fredningsaken for deg?

Alle som bor i og/eller eier et hus innenfor fredningsområdet, vil få brev ved oppstart av fredningsprosessen. De berørte vil også få informasjon underveis.

Når et kulturmiljø blir fredet, betyr det at utvendig arbeid på bygningene utover vanlig vedlikehold krever særskilt godkjenning fra kulturminneforvaltningen. En kulturmiljøfredning kan også utløse tilskudd fra Riksantikvaren, som kan dekke merkostnader i forbindelse med istandsetting av bygninger.

I perioden fram mot endelig fredningsvedtak, er det Levanger kommune som håndterer all byggesaksbehandling. Vi forutsetter at eiendommene blir behandlet som fredet, og kommunen kan rådføre seg med Riksantikvaren underveis.

### De ulike fasene i en kulturmiljøfredning

Endelig vedtak om kulturmiljøfredning gjøres av Kongen i statsråd etter en omfattende prosess:

- informasjonsmøte/folkemøte
- oppstart – varsel og kunngjøring
- utarbeidelse av fredningsforslag – i samarbeid med berørte parter
- lokal høring og offentlig ettersyn
- oversendelse for politisk behandling i kommunestyret
- innarbeiding av høringsuttalelser
- sentral høring
- oversendelse til Miljøverndepartementet
- saksforberedelse og fredningsvedtak av Kongen i statsråd
- kunngjøring og tinglysing

I tillegg kommer vanligvis utarbeidelse og godkjenning av forvaltningsplan.

### Fredningsprosessen fram til i dag

Da Larsengården og Bjøråsgården sto i fare for å rives, fattet Riksantikvaren 10. desember 2008 et midlertidig vedtak om kulturmiljøfredning av Levanger sentrum for å beskytte helheten i kulturmiljøet. Vedtaket ble påklaget av både Levanger kommune, Elvehavnbygg AS og Coop Inn-Trøndelag BA. Miljøverndepartementet opphevet 19. februar 2010 vedtaket, da bygårdene ikke lenger var truet av rivning og den umiddelbare trusselen mot kulturmiljøet ikke lenger eksisterte. Kommunen er positiv til en permanent fredning av Levangers trehusbebyggelse og den fredningsprosessen som nå skal starte opp.

### Avgrensning

Rundt 200 eiendommer i Levanger vil bli omfattet av fredningen. Ved oppstart av arbeidet mot en varig kulturmiljøfredning vil en avgrensning av området bli foreslått. Denne avgrensningen av fredningsområdet vil i stor grad bli som da Levanger kulturmiljø var midlertidig fredet (se kart), med mindre justeringer. Den endelige avgrensningen vil så bli fastlagt, med kommunens medvirkning.

**Mer informasjon får du på folkemøte, og på nett:**

[www.riksantikvaren.no](http://www.riksantikvaren.no)

[www.levanger.kommune.no](http://www.levanger.kommune.no)

